

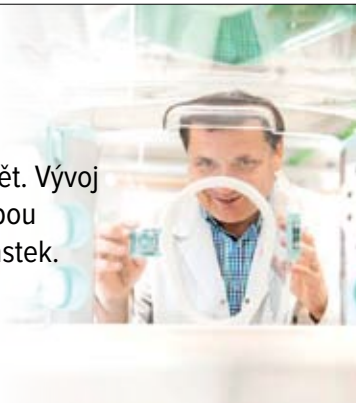

Z Budějovic do světa

Jihočeská TSE vyrábí inkubátory pro celý svět. Vývoj ale musí dotovat výrobou automobilových součástek.

BYZNYS STORY

str. 6–7

Těžaři v problémech

Levná ropa drtí výsledky těžebních společností. Gigant BHP Billiton má rekordní ztrátu.

SVĚTOVÁ EKONOMIKA

str. 8

→ CZK/EUR • 27,020 / 0,000 Kč → CZK/USD • 23,918 / -0,293 Kč → PX • 856,30 / -0,58 % → EURO STOXX 50 • 3024,15 / -0,74 % → ZLATO • 1349,33 \$ / +0,74 %

KOMENTÁŘ: KAMPAŇ K NEZAPLACENÍ. A ZADARMO / str. 12

Krátce

Babiš přidal ťokovi na rozvoj dálnic

Stát chce v příštím roce zahájit stavbu desítek kilometrů dálnic, stavební firmy ale poukazují na nepřipravenost projektů. Celkově půjde do dopravních staveb příští rok 80 miliard. **str. 2**

Vody je dost, ale nevychází

Mnozí provozovatelé malých vodních elektráren přišli o desítky milionů, přestože zařízení vyrobila více elektriny než loni. Důvodem je změna zákona o podporovaných zdrojích energie. **str. 5**

Zájem o mimopražské brownfieldy roste

Lokální živnostníci mají přebytečný kapitál a přetahují se o staré továrny poblíž měst. Zhodnocení jde do desítek procent. **str. 5**

Šance pro Porúří

Německou ekonomiku možná čeká revoluce. Investice by již neměly proudit do mladých spolkových zemí, ale do západního Porúří. **str. 10**

twitter.com/e15news

VÁCLAV ÁGH:

Angela Merkel se v Praze „zdržela“ 5 hodin. Když byl prezident Havel, strávila v Praze tři dny. Aneb jak chutná dno.

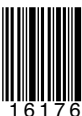
Zlatý důl zbrojaře Strnada

Ministerstvo obrany chystá **zakázku v hodnotě až 20 miliard korun**. V letech 2019 až 2023 za ně plánuje nákup **300 obrněných transportérů Titus**. Ty vyrábí automobilka **Tatra zbrojařského magnáta Jaroslava Strnada** spolu s francouzskou firmou **Nexter**. **BYZNYS / str. 4**

2009
107 pandurů
za 14,4 miliardy korun.

2019–2023
až **300** titusů
za 20 miliard korun.

9 771803 454307 16176

Zápisník
Štěpána Brunera

Až za hrob

Čestné občanství jsem si vždy představoval jako symbolické ocenění. Ne tak pražští radní, kteří chtějí, aby si významné osobnosti ze slavnostního ceremoniálu odnesly i nějaké hmatatelné výhody. Mají získat bezplatný vstup na kulturní a sportovní akce, a především odznak, který je opravňuje k přepravě v MHD zdarma. Cestující v tramvaji se tak už brzy mohou stát svědky absurdní podivné, kdy třeba nedávno oceněný filmař Fero Fenič ukáže revizorovi svou vlastní placku. Definitivní poctou je pak nárok na hrob v metropoli.

Uprchlíci v Německu mají o demokracii trochu jiné představy, než jsme zvyklí. Tu sice považují za nejlepší formu vlády, zároveň ale preferují silného politického vůdce, který zemi řídí v zájmu většiny. Žádají také zachování veřejného pořádku i za cenu násilí. Trochu děsivý obrázek. Autoři průzkumu z berlínské vysoké školy dodávají, že uprchlický politický ideál se v mnohém podobá tomu, jak „svou“ verzi demokracie v jiném průzkumu popsali příznivci protiimigrantské strany Alternativa pro Německo.

Snad aby tato podobnost nevyšla najevo, navrhuje předsedkyně strany Frauke Petryová posílat odmítnuté žadatele o azyl na ostrovy mimo Evropu. Je těžké se ubránit myšlence na Madagaskar. Snad aby toho nebylo málo, chce na místo určení muže přepravovat odděleně od žen a dětí. Prý kvůli bezpečnosti.

Protagonisté dne

Dan ŤOK

MINISTR DOPRAVY

Rezort dopravy na jednání o rozpočtu získal vše, co žádal, tedy o dvě miliardy korun více pro příští rok a pro letošek další tři.

str. 2

Jaroslav STRNAD

MAJITEL CZECHOSLOVAK GROUP

Nová zbrojovka Tatra má šanci získat mnohamiliardovou zakázku české armády na dodávku obrněných transportérů Titus.

str. 4

Andrew MACKENZIE

ŘEDITEL BHP BILLITONU

Ropa není v současné době v kurzu, což se odráží i na finančních výsledcích těžbařského obra, který je ve ztrátě 154 miliard korun.

str. 8

Foto: tisk

PENÍZE NA DOPRAVU. Ministerstvo dopravy dostane dalších pět miliard korun, které může použít na financování dopravních staveb. Půjde především o dálnice, ale i o obchvaty na silnicích první třídy a železniční koridory.

Do dopravních staveb půjde příští rok 80 miliard

■ Stát chce zahájit stavbu desítek kilometrů dálnic, stavební firmy ale poukazují na nepřípravenost projektů.

Jan Šindelář

V příštím roce chce stát investovat do dopravních staveb zhruba 80 miliard korun. Vyplývá to z návrhu rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury, na kterém se včera dohodli ministři financí a dopravy Andrej Babiš a Dan Ťok. Částka zhruba odpovídá letošnímu rozpočtu; v příštích měsících ještě projde debatou v parlamentu.

„Znamená to, že pro všechny stavby, které jsou připraveny na Ředitelství silnic a dálnic a Správu železniční dopravní cesty, peníze budou,“ řekl Ťok po setkání s Babišem. Podle ministra financí stát příští rok zahájí stavby 140 kilometrů dálnic. Fond dopravy pro příští rok mimo jiné počítá se zahájením velkých dálničních staveb, které letos zablokovaly problémy se starou dokumentací EIA.

Jde například o obchvat Českých Budějovic a pokračování D3 na Rakousko, dálnici D35 ve východních Čechách, dostavbu D11 za Hradcem Králové směrem do Polska nebo některé úseky karlovarské R6. Dálnice D49 na

Zlínsku by se dokonce měla začít stavět ještě letos. Podle Ťoka peníze půjdou zároveň na obchvaty na silnicích první třídy. Jako příklad jmenoval středoevropské Olbramovice na hlavním tahu z Prahy do jižních Čech. Na železnici pak peníze půjdou především do čtvrtého koridoru, například úseků Votice–Sudoměřice či Hostivář–Vršovice.

Jenže zástupci stavebních firem politický optimismus nesdílejí, plány jsou podle nich příliš růžové. „Peníze určitě nebudou tím největším problémem. Mnohem větší potíž tkví v tom, že výrazně zaostává připravenost staveb,“ řekl jednatel profesního Sdružení pro výstavbu silnic Petr Svoboda. Nejsou například dokončené výkupy pozemků nebo posuzování vlivu na životní prostředí. Zejména stavba řady obchvatů se tak pravděpodobně

nestihne zahájit v plánovaných termínech.

Rozpočet fondu dopravy má dvě části. Z národních zdrojů stát dodá 52 miliard, zbytek přiteče z evropských fondů. Právě národní podíl byl předmětem několika jednání Babiše s Ťokem. Původní návrh totiž činil 47 miliard, ministerstvo financí se nakonec postupně uvolilo přisypat dalších pět miliard.

„Rozpočet je adekvátní, zajistí bezproblémové pokračování výstavby dopravní infrastruktury,“ řekl šéf fondu Zbyněk Hořelica. Letošní rozpočet se podle něj i přes problémy s „eiou“ daří čerpat nadstandardně dobře, když k dnešku je utracena zhruba polovina prostředků fondu. Obvykle to touto dobou bývá necelých čtyřicet procent. „Předpokládáme, že letos vyčerpáme celý rozpočet,“ doplnil Hořelica.

Školství dostalo miliardu navíc

Ministryně školství Kateřina Valachová (ČSSD) vyjednala na včerejším jednání s ministrem financí Andrejem Babišem (ANO) o miliardu korun víc na ohodnocení pedagogů vysokých škol. Prioritou, se kterou na včerejší jednání ministryně šla, byly finance na pedagogickou činnost a ohodnocení pedagogů. „To se podařilo vyjednat a dohoda je taková, že návrh rozpočtu by počítal s tím, že narovná o jednu miliardu korun proti předchozímu rozpočtu by bylo už v rozpočtu 2017,“ řekla pro Český rozhlas Valachová. Ministryně dodala, že žádné další vyjednávání o rozpočtu s ministrem financí už neplánuje a že je se zlepšením finanční situace u vysokých škol spokojena.

České hospodářství mírně přibrzdilo

■ Meziroční růst ekonomiky zpomalil na 2,5 procenta. Přesto patří k nejvyšším v unii.

Průmysl a vývoz jeho výrobků do ciziny byly hlavními tahouny české ekonomiky ve druhém čtvrtletí roku. Zároveň se postupně zvyšuje spotřeba domácností, lidé jsou spokojeni se svými příjmy, nebojí se utrácet či investovat. I to mělo kladný vliv na vývoj hrubého domácího produktu, jehož první odhady zveřejnil Český statistický úřad.

Při srovnání prvních dvou čtvrtletí roku stoupl HDP o 0,9 procenta, meziročně však čísla ukazují zpomalení na 2,5 procenta. I tak to ekonomové považují za poměrně dobrý výsledek, který může přiblížit růst HDP za celý rok až ke třem procentům. Navíc dle aktuálních odhadů patří tuzemské hospodářství k nejrychleji rostoucím v Evropské unii. Přesto například ministr průmyslu Jan Mládek mluvil v souvislosti s odhady HDP o zklamání, čekal lepší

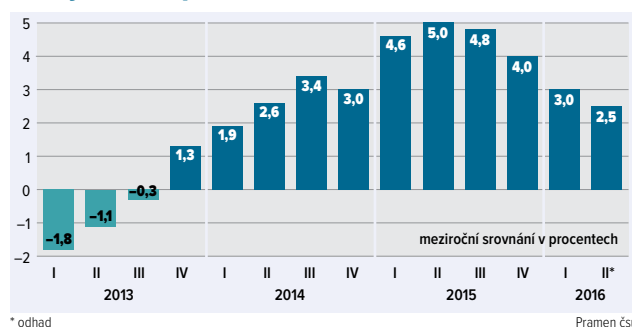
výsledek: „Ale je to první číslo, mohlo a mělo by to být přes tři procenta. Ne nutně je to první číslo konečné,“ uvedl Mládek.

Za pomalejším růstem, než se očekávalo, je podle Mládky mimo jiné zablokování veřejných staveb v souvislosti se starými posudky EIA.

Ekonomové se vesměs shodují, že je nutné počítat ještě s možnou revizí dat směrem dolů. Některé ukazatele jako například průmyslová výroba, která stála za dobrým výsledkem, a také vysoká srovnávací základna minulého roku totiž naznačují, že v dalších měsících

dojde k dalšímu zpomalení české ekonomiky. „Její letošní růst odhadujeme nadále jen na 2,3 procenta,“ potvrzuje hlavní ekonom UniCredit Bank Pavel Sobíšek. Podobně i analytik České spořitelny Jiří Polanský odhaduje, že celkový roční růst HDP výrazně zpomalí. Nebude to však podle něj dáno zhoršeným cyklem, ale pouze velkými loňskými veřejnými investicemi. Loni přitom HDP vzrostl o 4,5 procenta, bylo to ale jen díky jednorázovým vlivům jako například čerpáním peněz z Evropské unie. /h/ **NÁZORY str. 12**

Hrubý domácí produkt v Česku

Stát dosadí do OKD své lidi

Do zadlužené černouhelné společnosti OKD zamíří nový finanční a provozní ředitel, které tam vybere stát. Po jednání s ministrem financí Andrejem Babišem (ANO) to včera řekl ministr průmyslu Jan Mládek (ČSSD).

Kdo přesně do firmy půjde, by podle něj mělo být jasné v řádu dnů až týdnů. Mládek uvedl, že finančního ředitele vybere rezort financí a provozního ředitele rezort průmyslu.

Podle jeho slov počítá s personálními změnami

smlouva, kterou v pondělí stát prostřednictvím ministerstva financí s firmou uzavřel na úvěr 700 milionů korun.

Podle Mládky musí být personální změny rychlé. Ministr nevyloučil to, že jich ze strany státu bude v těžební firmě ještě více. „Bavili jsme se i o jiných pozicích, ale tyto dvě jsou klíčové,“ dodal. Podle něj stát krokem získá určitý vliv do hospodaření firmy.

Předseda Sdružení hornických odborů Jaromír Pytlík

dosazení zástupců státu do vedení firmy uvítal: „Je v pořádku, když stát chce ohlídat nakládání se získaným úvěrem. A navíc tyto posty budou důležité i při plánovaném postupném útlumu těžby.“

Mluvčí OKD Ivo Čelechovský uvedl, že firma nezískala klasickou půjčku, ale úvěr. Sumu nedostane na účet celou. „Částka 700 milionů korun je maximální úvěrový rámec, který můžeme, ale nemusíme vyčerpat,“ řekl a dodal, že pokaždé, když bude společnost chtít peníze použít, musí jí to schválit insolvenční správce. Peníze by podle něj měly vystačit do konce letošního roku. Analytikové ale soudí, že půjčka od státu firmě dlouho nevystačí. /čtk/

TŘI ROKY ZPOŽDĚNÍ

Foto: dtp

VÝSTAVBA METRA D nabere proti poslednímu předpokladu dvou- až tříleté zpoždění. Práce by mohly začít v roce 2020, řekl včera náměstek primátorky Petr Dolínek (ČSSD). Stavbu blokuje neúspěšné výkupy pozemků především kolem Písnice a Thomayerovy nemocnice. Praha bude podle Dolínky možná muset přistoupit k vyvlastňování, k čemuž však chce přistoupit jen v krajním případě. Šlo by prý o krátkodobá vyvlastnění po dobu stavby. Opoziční zastupitelé to považují za neúspěch. Podle zastupitelů ODS není možné termín zahájení provozu v roce 2022 stihnout. /čtk/ **Více E15.cz**

Krátce

Praha je ve sporu s Trojou o záchranku

Spor mezi Prahou a Trojou blokuje zahájení stavby nového sídla a zázemí Zdravotnické záchranné služby hlavního města. Pokud by se Praha s městskou částí dohodla, může stavba příští rok začít. Odpůrci stavby upozorňují nejen na význam zdejší krajiny, ale také na nebezpečí povodní. /ač/ **Více E15.cz**

prostředí přepracovalo novelu zákona o vodách. Podle nich přinese zvýšení poplatků za vodné a stočné v průměru o 17 procent. Ministr Richard Brabec (ANO) čísla zpochybnil a zopakoval, že bez shody v koalici je připraven záměr stáhnout. **NÁZORY str. 12**

V Zoo Praha se budou stavět nové pavilony

Foto: profimedia

V následujících pěti letech čekají zoo v pražské Troji investice až 838,6 milionu korun. Peníze by mohly jít například na výstavbu nového pavilonu pro gorily, expozici pand nebo modernizaci infosystému zahrady, cest, strojů a zařízení. /čtk/

Plzeňsko získá miliardy na velké investice

Plzeň a okolí získá do roku 2020 pět miliard korun z evropského programu integrovaných teritoriálních investic. Ministerstvo pro místní rozvoj schválilo strategii investic velké aglomerace, která zahrnuje Plzeň, sever a jih Plzeňska a Rokycansko.

Odbory žádají změny v návrhu o vodách

Odboráři spolu s provozovateli kanalizace chtějí, aby ministerstvo životního

Obrana nakoupí stovky transportérů Titus

■ Mnohamiliardový nákup obrněnců se má uskutečnit v několika vlnách do roku 2023. Každou z nich bude muset potvrdit vláda. Nová vozidla doplní již využívané pandury.

Pavel Otto

Automobilka Tatra ze zbrojařského impéria Jaroslava Strnada, jehož expanzi už delší dobu s nevolí sledují konkurenční Omnipol či STV Group, má nakročeno k největšímu investičnímu projektu české armády. Ta výrazně zvýšila poptávku na šestikolové obrněné transportéry Titus z produkce francouzské firmy Nexter a právě kopřivnické továrny. Místo ještě loni požadovaných 42 kusů jich teď vojsko chce zhruba sedminásobně více. Nakoupí je v několika vlnách v letech 2019 až 2023. Spolu s tím vzroste i předpokládaná hodnota projektu, na nějž mělo ministerstvo obrany původně 2,7 miliardy korun. Teď počítá s až dvaceti miliardami korun.

Podle náměstka pro vyzbrojování Daniela Koštovala se poptávka zvýšila na základě dokumentu Koncepce výstavby Armády ČR 2025. „Generální štáb spočítal, že titusů potřebuje stovky, a podle toho upravil původní požadavek. V první fázi nakoupíme 62 kusů včetně nákladů na jejich životní cyklus s tím, že chceme, aby smlouva obsahovala i pasáž o tom, že je to jen začátek vyzbrojovacího projektu. Ideálně bychom chtěli, aby první zákazka připravila půdu pro jednání o cenách vozidel kontrahovaných v příštích vlnách, a to opět se život-

Foto: čtk

MODIFIKACE. Zhruba tři stovky titusů mají být vybaveny nejrůznější výzbrojí včetně minometů, počítá se i s verzí pro spojaře, velitele či zdravotníky.

ním cyklem,“ řekl deníku E15 Koštoval. Požadavek na větší počet obrněnců souvisí i s tím, že generální štáb chtěl před několika lety dvojnásobně více transportérů Pandur, než na-

konec tehdejší Topolánkův kabinet od-souhlasil. Vozidla se budou kompletně vyrábět v Česku v nové zbrojovce Tatra Defence Vehicle, která byla na jaře ote-

vřena v kopřivnickém areálu. Výhodou Strnada a jeho společníka Reného Matery, s nímž ovládá Tatra, je to, že vojaři chtějí obrněnce na podvozcích z Kopřivnice. Důvodem je sjednocení a zefektivnění logistiky se zbytkem armádního vozového parku, který z drtivé většiny tvoří tatrovky.

Strnad se navíc dohodl na výrobě celých vozidel Titus se společností Nexter, takže nákupci nemohli podle Koštovala vypsát výběrové řízení. Případní uchazeči by totiž byli limitováni podmín-

kou tatrováckých podvozků. To byl případ neúspěšné nabídky přeloučské SVOS s transportéry Vega.

„Za situace, že jeden ze základních požadavků armády je podvozek Tatra a firma zároveň vyrábí celá vozidla, vylučuje zákon možnost vypsaní tendru,“ podotkl náměstek. Jak s první zakázkou na 62 kusů, tak s následujícími bude muset souhlasit vlá-

da. Zhruba tři stovky titusů mají být vybaveny nejrůznější výzbrojí včetně minometů, počítá se i s verzí pro spojaře, velitele či zdravotníky. Spolu se 107 osmikolovými pandury a 230 novými pásovými vozidly pěchoty, jejichž nákup se teprve připravuje, mají být páteří technikou pozemního vojska – 4. brigády rychlého nasazení a 7. mechanizované brigády.

Strnadova expanze se zajímá ostatním zbrojařům z českého trhu

Vzestup firem Czechoslovak Group a Tatra Trucks Jaroslava Strnada soustavně zvyšuje napětí mezi českými zbrojaři. Strnadovo impérium loni získalo od americké General Dynamics exkluzivitu na výrobu a servis transportérů Pandur pro střední a východní Evropu. Podle informací deníku E15 měl Strnad uzavřít dohodu s neformálním šéfem Omnipolu Richardem Hávou, že se soustředí na pozemní techniku a nebude mu konkurovat v technice radarové. Tradiční český obchodník se zbraněmi ovládá společnost Era, která vyrábí pasivní sledovací systémy Věra, nástupce slavných tamar. Údajná dohoda však padla poté, co Strnad v dubnu ovládl pardubickou Retii. Ta se má podílet na dodávkách izraelských 3D radarů pro českou armádu za 5,9 miliardy korun. Dlouho napjaté jsou Strnadovy vztahy s STV Group Martina Drdy, s níž si přímo konkuruje v opravách a modernizacích starší techniky z výzbroje bývalé Varšavské smlouvy. Strnad argumentuje tím, že není v postavení dealerů zahraničních zbrojovek. Ve výrobních podnicích v Česku, z nichž některé postavil na nohy, zaměstnává přes tři tisíce lidí.

Krátce

Jančura se snaží zhatit dohodu státu s ČD

Firma RegioJet Radima Jančury podala ke Krajskému soudu v Brně žalobu proti dohodě státu s Českými drahami na deseti-letý provoz vlakové linky Brno–Břeclav–Olomouc. Podání soukromého dopravce už předtím zamítl antimonopolní úřad. RegioJet proti smlouvě neúspěšně protestoval také u ministerstva dopravy.

Více E15.cz

T-Mobile dostal pokutu za to, že neochránil data

Pokutu 3,6 milionu korun udělil Úřad pro ochranu osobních údajů T-Mobilu kvůli krádeži dat 1,2 milionu klientů. Data podle úřadu zcizil zaměstnanec operátora a podnik se dopustil správního deliktu, když je nezabezpečil.

Kosmický inkubátor přijímá první členy

České firmy mohou u státní agentury CzechInvest žádat od 3. října o účast v pražském inkubátoru Evropské kosmické agentury. Úspěšní žadatelé budou v Prague Startup Centre zkoumat využití kosmických technologií pro běžný život.

Evropský systém omezí stáčení tachometrů

V členských zemích EU včetně Česka se od poloviny roku 2018 sjednotí podmínky pro technické kontroly ojetých aut. České ministerstvo dopravy si od jednotného evropského protokolu stanic technické kontroly slibuje omezení dovozu aut se stočeným tachometrem. Více E15.cz

Zisk řetězce Billa stoupí na 361 milionů korun

Zatímco tržby supermarketů Billa loni v Česku vzrostly na 21,6 miliardy korun, tedy o procento, zisk stoupil meziročně o šest procent na 361 milionů korun. Billa loni v Česku provozovala 204 prodejen, meziročně o pět více. /čtk/ Více E15.cz

Místo ještě loni požadovaných
42 kusů

obrněnců Titus jich teď vojsko chce zhruba sedminásobek.

PRODĚLEK. Povodí Ohře opravilo desetimegawattovou elektrárnu Nechanice. Letošní ztráta z prodeje elektřiny tam překročí 130 milionů korun.

Malé vodní elektrárny přišly o desítky milionů

■ Letošní novela zákona o podporovaných zdrojích udělala ze šedesáti vodních elektráren nové zdroje. Pro ně ale ERÚ nevypsal podporu. Česko totiž stále nemá notifikaci z Bruselu.

Jan Stuchlík

Po loňském suchu se turbíny vodních elektráren letos v létě pořádně roztočily. Výroba elektřiny z vody je meziročně téměř dvojnásobná, uvedl správce přenosové soustavy ČEPS. Jenže majitelé šesti desítek malých vodních elektráren se z toho neradují.

Jejich elektrárny prošly rekonstrukcí v letech 2013 až 2015 a do loňska na výrobnou elektřinu pobíraly podporu. Letošní změna zákona o podporovaných zdrojích energie z nich však udělala elektrárny uvedené do provozu až v roce 2016. A na ně Energetický regulační úřad nevypsal podporu, protože

novelu zákona neposvětila Evropská komise. V součtu tak letos přijdou o desítky milionů korun.

„Kdo si na rekonstrukci vzal úvěr, musí ho nyní splácet ze svého nebo z příjmů z jiného podnikání. Nevíme, jestli jim podpora bude doplacena alespoň zpětně,“ uvedl člen výboru Čechu malých vodních elektráren Miroslav Túma. Malá elektrárna o výkonu sto kilowattů může za rok přijít průměrně o půl milionu korun.

Na vodní energetický chaos nejvíce doplácejí správci povodí velkých řek, kteří mají na dolních tocích elektrárny o výkonu několika megawattů. Povodí Ohře opravilo desetimegawattovou elektrárnu Nechanice. „Letos ztráta překročí 130 milionů korun,“ konstatoval generální ředitel Povodí Ohře Jiří Nedoma. Výpadek části příjmů z výroby

elektřiny, které se na celkových tržbách firmy podílí ze čtvrtiny, vykryje letos Povodí Ohře z vlastních zdrojů.

Povodí Vltavy rekonstruovalo v roce 2014 tři elektrárny. Na jejich provozu letos ztratí šedesát milionů korun. Pro srovnání, za letošních

Povodí Vltavy rekonstruovalo v roce 2014 tři vodní elektrárny. Na jejich provozu letos ztratí

60
milionů korun.

prvních sedm měsíců ostatní elektrárny Povodí Vltavy vyrobily elektřinu za 120 milionů korun. „Výpadek šedesáti milionů korun není možné v rámci finančního plánu nahradit.

Situace proto řešíme úspornými opatřeními,“ sdělil mluvčí firmy Hugo Roldán.

Oba podniky už naznačily, že pokud nebudou podporu dostávat ani v příštím roce, budou nuceny zvednout ceny za odběr povrchové vody. Už v září musí ERÚ vypsat podporu na následující rok. Letošní novela však stále nemá souhlas z Bruselu.

Více E15.cz

Investoři se přetahují o areály starých podniků

■ Bývalá plynárna v Kolíně se mění na nákupní park. Byznys se starými průmyslovými areály skýtá investorům až dvouciferné výnosy.

Daniel Novák

Ještě před pěti lety by po nich neštel pes. Teď se z omšelých průmyslových komplexů starých několik desítek let stává investiční hit lokálních podnikatelů. Rodinné firmy a živnostníci totiž řeší, kam vložit přebytkový kapitál.

„Areály skýtají zhodnocení i více než deset procent ročně. Je to ale vždy závislé na jejich budoucím využití,“ uvedl ředitel realitní společnosti Naxos Jan Sachr.

Když se nedávno dražil výrobní a skladový soubor budov v Málkově na Chomutovsku, začalo se přihazovat na částce mírně přes tři miliony korun. Výtěžek z dražby byl dokonce patnáct milionů, tedy pětinašobek.

Zdroj zisku zastaralých prostor přitom často není žádná věda. Noví majitelé vydělávají na starých halách a jejich okolí zhusta tak, že je pronajímají třeba

na parkování nákladních aut nebo skladování.

Pokud nemovitosti leží poblíž dopravní tepny, ale ještě uvnitř města, mohou získat i zcela novou funkci. Například v Kolíně začal privátní investor měnit takto položený objekt někdejší plynárny na nákupní park. Investuje kolem 110 milionů korun. „Náklady na sanaci dělají deset až patnáct procent z celkové investice,“ uvedl Jindřich Kukačka, šéf developerské společnosti KPD Group, která projekt realizuje. Provozovat nákupní park budou samy obchody, nikoli developer. Zákon v takovém případě neumožňuje čerpání dotací na rekultivaci brownfieldů. Přesto projekt podle Kukačky dává ekonomicky stále smysl.

Na prodej jsou teď například staré průmyslové areály v Horažďovicích na Klatovsku nebo v Sušici. V obou lokalitách ještě běží výroba betonové dlažby a prefabrikátů. Podobně jako u dalšího areálu na prodej v Kozolukách u Mostu lze očekávat cenu v desítkách milionů korun.

Samotná realitní společnost Naxos odhaduje, že do konce roku zprostředkuje prodej více než desítky takových nemovitostí.

PŘÍLEŽITOST. Horažďovicím na Klatovsku se loni po letech podařilo pronajmout část rozsáhlého areálu, v němž do roku 2009 dlouhodobě působil německý podnik Grammer.

Foto: E15 Michael Tomeš 4x

Díly pro Aston Martin dotují vývoj inkubátorů

■ Českobudějovická společnost TSE vyrábí inkubátory pro novorozence již několik desetiletí. Přestože je produkce **zdravotnických přístrojů zisková, vývoj pohltí tolik zdrojů, že jej musejí dotovat tržby z další činnosti.** Například z výroby součástek pro luxusní automobily.

Nenápadný průmyslový areál na rohu českobudějovických ulic Mánesova a Novohradská nenapovídá, že skrývá výrobu nejmodernější elektroniky. Rovněž nábytek neznalého návštěvníka spíše ujistí, že se ocitl někde v první polovině devadesátých let. O to větší překvapení pak přijde ve výrobních halách, kde sofistikované stroje chrlí elektronické součástky téměř bez přispění lidské ruky. Majitelé vozů

Ford, Volkswagen nebo Aston Martin přitom vesměs netuší, že pod palubní deskou mají elektroniku z Českých Budějovic.

„Veškeré jmění, které firma za léta existence vydělala, je v těchto technologiích. Jinak už bychom tady dávno nebyli,“ ukazuje jednatel TSE Jiří Krubner na bezchybně pracující automaty. Popisuje zároveň, jak složité je proniknout do dodavatelských řetězců velkých automobilek.

ROZSÁHLÉ TESTOVÁNÍ

Tisícové série desek s plošnými spoji však nejsou hlavní atrakcí. Výroba pro automobilový průmysl ostatně není v českých zemích ojedinělá. Zabývá se jí řada nenápadných firem a také v jihočeské metropoli je jich několik. A nutno říci, že v posledních letech odvětví vzkvétá. TSE ale

stojí ještě na jedné, i když o poznání slabší noze. Tou je zdravotní technika, především v tuzemsku unikátní kusová výroba novorozeneckých inkubátorů.

„Máme tady malý tankodrom na zkoušky, víme, jak s tím sestry zacházejí,“ vysvětluje Krubner sérii hrbolů na podlaze v další výrobní hale, kam jsme se

dostali typickým továrním nadchodem. Drncání přes hrboly je jen malou součástí rozsáhlého testování, kterým inkubátor prochází. Před odesláním do nemocnice musí bezchybně běžet naplno deset dní, zkouší se přitom několikastupňové zabezpečení.

Bezpečnost je tady na prvním místě, o čemž svědčí i složitá procedura předcházející vstupu do dílny. Kromě speciálního pláště a čepice si host musí navléci na boty takzvané podpatěnky a zandat si pásek do ponožek kvůli statické elektřině, jež by mohla poškodit citlivou elektroniku.

SVÍZEL. Těžkou ránu TSE utrpěla, když do nemocnic v rámci charity zdarma dorazilo 140 inkubátorů od německé konkurence, uvádí jednatel Jiří Krubner. Ministerstvo prý nevědělo, že se tu nějaké inkubátory vyrábějí.

POHROBEK TESLY

S výrobou inkubátorů začali v Českých Budějovicích na začátku devadesátých let, kořeny firmy ale sahají do let padesátých. Tehdy v krajském městě vznikla pobočka Tesly Karlín, která vyráběla součástky pro telekomunikace, části telefonních ústředí a desky plošných spojů. Hlavním odbytištěm byl Sovětský svaz.

Po listopadové revoluci se satelity pražské Tesly osamostatnily a budějovický závod s označením 03 se stal příkladem úspěšné manažerské privatizace. Šéfové firmy si založili společnost TSE (písmena údajně nic neznamenají) a v roce 1992 původní továrnu Tesly koupili ve veřejné soutěži. Vzali si na to

Telecom. Staré systémy bylo třeba doplnit zařízením, které počítalo impulzy a tarify dle délky hovoru. TSE se v boji o zakázku poprvé střetla se svou původní matkou a získala část trhu.

To už se ale firma zaměřovala i na zdravotní techniku. Vycházela ještě z předrevolučních plánů a zjištění, že v zemích RVHP nikdo inkubátory nevyrábí. Od počátku devadesátých let dodnes je klíčová spolupráce s českobudějovickou nemocnicí, rady lékařů jsou prý k nezaplacení.

„První inkubátor požadovala místní nemocnice na svoz novorozěnat z okolních nemocnic do krajského města, tím jsme začali,“ vzpomíná Krubner. Česko-budějovická nemocnice je dodnes největším odběratelem, k dalším tuzemským opěrným bodům patří Hradec Králové, Brno nebo pražská Bulovka.

ŠVÝCARSKÁ RÁNA

Za vylepšený typ inkubátoru získala firma v polovině devadesátých let jako jedna z prvních z oboru elektrotechniky označení Czech Made. Vzápětí ale přišla

TICHO LÉČÍ. Za důležitý pokrok považuje výrobce snížení hluchosti nejnovějších inkubátorů pod hranici 38 decibelů.

se tu vyrábějí inkubátory. Na nějaké protesty bylo pozdě. I díky tomu má dodnes Dräger větší podíl na trhu,“ vzpomíná Krubner. Při životnosti inkubátorů deset let se trh nadlouhoablokoval a bylo třeba hledat příležitosti jinde.

Drtivá většina českých inkubátorů v současné době

ted' věnovala do Mongolska a doufá v průnik do tamního zdravotnictví. První kusy testuje také v Jižní Americe. Certifikace není snadná. „Velmi záleží na firmě, která nám s tím na tom kterém trhu pomáhá. Někdy jsou tam zbytečné překážky a schválení se prodlužuje,“ popisuje Krubner.

vlastními silami, sehnat dodavatele plexisklové kapotáže byl oříšek. Mimochodem firma se chlubí cenou za vynikající design, když vzhled původně „krabicoidních“ přístrojů svěřila studiu Divan. „Potenciální dodavatelé by převážně chtěli, abychom odebírali tisíce kusů, naše stokosové série pro ně nejsou kšeft,“ povzdychne si Krubner.

Základní verze českého inkubátoru vyjde na necelých 200 tisíc korun. Cena roste s tím, jak se přístroj upravuje podle požadavků zákazníků. Ti vedle základních funkcí, kterými jsou teplo, vlhkost a kyslík, mohou požadovat například monitory dechu a tlaku, integrovanou váhu nebo vyšetřovací světlo.

V Českých Budějovicích dosud vyrobili přes tisíc inkubátorů. Samotná výroba je rentabilní, vývoj ale dotuje automobilová větev firmy, která se na tržbách podílí téměř devadesát procenty. Dlouhodobou vizí společnosti je proto výrazná úprava poměru ve prospěch vlastních výrobků ze zdravotnické větve. Doplnkovým sortimentem pak jsou autobusové zastávky a označnický. Do těch se firma pustila, když přestal být zájem o její telefonní budky.

Základní verze českého inkubátoru vyjde na necelých 200 tisíc korun. Cena roste s tím, jak se přístroj upravuje podle požadavků zákazníků. Mohou žádat třeba monitory dechu či tlaku.

200 TISÍC V ZÁKLADU

Překážky se však nerodí jen v zahraničí, potíže bývají i s tendry v tuzemských nemocnicích. Z některých zadání je patrné šití zakázky na míru, jindy je cena jediným kritériem. „Tak se sem dostávaly čínské či turecké inkubátory, které nesplňovaly základní podmínky. Jsou tak i nemocnice, které je mají, ale nepoužívají je, protože nevyhovují,“ vysvětluje manažer.

A zmínuje ještě jednu čistě výrobní potíž. Zatímco technickou část přístroje si firma z oboru bez problémů zajistí

MÉNĚ JE VÍCE. Těsně před privatizací zaměstnávala českobudějovická Tesla přes 750 lidí. Dnešní TSE dává práci 180 lidem. Tržby od té doby vzrostly na více než dvojnásobek.

více než stomilionový úvěr, který se jim podařilo splatit za pět let. Známa značka sice zůstala v Karlíně, čerstvě soukromá firma se nicméně k úspěchu odpíchla od původní specializace.

První velkou zakázkou byl projekt tarifikační pro

dosud asi nejtvrďší rána. V rámci švýcarské charitativní pomoci přišlo do českých a slovenských nemocnic zdarma 140 inkubátorů konkurenční německé značky.

„Ptali jsme se ministerstva, proč nám to udělali, a oni tvrdili, že nevěděli, že

končí v zahraničí, směr vývozu přitom z velké části odpovídá plánům z konce osmdesátých let. Nejvíce zákazníků má TSE ve východní Evropě a v Rusku, vyvážá i do Vietnamu, Pákistánu, Indonésie, Laosu nebo Egypta. Jeden inkubátor

Stranu připravil

Jan Šindelář

Levná ropa drtí výsledky těžebních firem

■ S gigantickou ztrátou 154 miliard korun hospodařil těžební obr BHP Billiton. Ropné firmy se chtějí zaměřit na dobývání ziskového plynu, neboť cen ropy nad 100 dolarů za barel se už jen tak nedočkají.

Arsen Lazarevič, čtk

Výsledky těžebních firem dokazují, že problémy s poklesem cen ropy na počátku roku

pokračují. Reflektují to také aktuální výsledky největší světové těžbařské společnosti BHP Billiton, která v uplynulovém finančním roce hospodařila s rekordní ztrátou 6,4 miliardy dolarů (154 miliard korun). „Jsme jednoznačně velice zklamaní tímto výsledkem,“ řekl generální ředitel Andrew Mackenzie s tím, že základní byznys společnosti ale údajně posiluje.

Společnosti se nedařilo jak kvůli propadu cen ropy, tak také kvůli špatné sázce na břidlicovou ropu. Pokles cen ropy se také výrazně projevil

na nákladech na průzkum, které klesly o 42 procent na 6,4 miliardy amerických dolarů s tím, že v tomto roce by mělo dojít ke snížení na pět miliard dolarů. Své výsledky koncem července zveřejnil i ropný gigant Exxon Mobil. Ten zisk udržel, poklesl mu však ve druhém čtvrtletí o výrazných 59 procent na 1,7 miliardy dolarů.

Některé kroky těžebních společností však také odhalují zajímavé trendy v oboru. Například evropská těžební jednička Royal Dutch Shell začala upřednostňovat těžbu plynu

před ropou. „Stáváme se stále více plynárenskou, nikoliv ropnou společností,“

tvrdí pro agenturu Bloomberg šéf Shellu Ben van Beurden. Důvodem je také to, že dlouhodobá vazba cen ropy na plyn povolná přestává platit. Těžebním firmám v tomto oboru také výrazně méně propadají zisky. Potvrzují to například výsledky ruského plynárenského gigantu Gazprom, kterému čistý zisk poklesl meziročně jen o pět procent na 362,3 miliardy rublů (136 miliard korun) a překonal odhady analytiků. Čtvrtletní tržby společnosti dokonce vzrostly na 1,737 bilionu rublů z 1,648 bilionu před rokem, a to díky růstu objemu prodeje zemního plynu do Evropy a dalších zemí.

Současné ceny ropy, které se stabilně pohybují v rozmezí 40–50 dolarů za barel, také dávají ropným společnostem naději, že možná bude lépe. Především si mohou oddýchnout břidlicoví těžaři, kteří počátkem roku, kdy cena ropy poklesla i pod 30 dolarů za

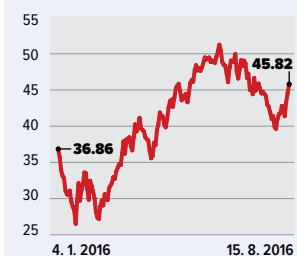
barel, procházeli těžkým obdobím, řada z nich skončila v platební neschopnosti.

Zisk ropné společnosti Exxon Mobil poklesl o 59 procent na 1,7 miliardy dolarů. Stále se však jednalo o poměrně slušný výsledek.

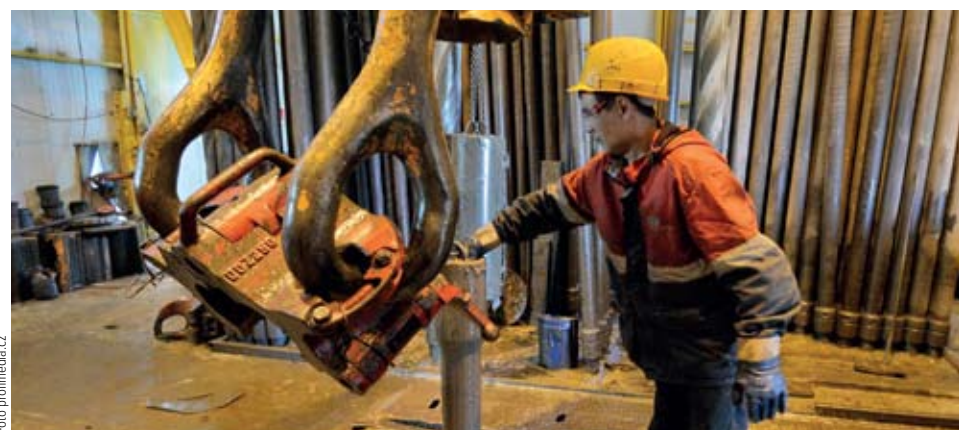
Podle výzkumu Bloomberg Intelligence potřebuje většina texaských břidlicových těžařů cenu ropy ve výši alespoň 40–45 dolarů, což současné ceny splňují.

Společně s tím, že ropný kartel OPEC odmítá snižovat těžbu ropy, to znamená, že ropa s cenou nad 100 dolarů za barel je na dlouhou dobu minulostí.

Vývoj cen ropy WTI (dolarů za barel)

Pramen: Investing.com

SÁZKA NA PLYN. Těžební společnosti začínají upřednostňovat dobývání plynu oproti těžbě ropy. Důvodem je také to, že vazba mezi cenami plynu a ropy přestává platit.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 16. 8. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,503
Čína	1	3,614
Dánsko	1	3,632
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,613
Japonsko	100	23,965
Kanada	1	18,663
Maďarsko	100	8,719
Norsko	1	2,934
Polsko	1	6,328
Rusko	100	37,532
Švédsko	1	2,859
Švýcarsko	1	24,900
Turecko	1	8,177
USA	1	23,918
Velká Británie	1	31,036

Akcie na pražské burze

16. 8. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	57,00	-1,72
ČEZ	441,00	0,00
Erste Bank	659,10	-0,74
Fortuna	92,05	0,05
Kofola	421,50	-1,91
KB	840,00	-1,47
Moneta	75,50	-0,85
O2 CR	235,00	0,00
Pegas	793,40	0,56
Philip Mor. ČR	12 994,00	0,73
TATRY	664,00	0,00
Unipetrol	173,00	-0,55
VIG	462,00	-0,67
Celkový objem (v tisících korun)	630 531,22	

Krátce

Čína chce propojit burzy v Hongkongu a v Šen-čenu

Zahraniční investoři nejspíše budou moci v brzké době obchodovat také na akciovém trhu v jihočínském Šen-čenu. Umožnit jim to má vládní iniciativa Connect, která by měla propojit akciové burzy v Hongkongu a v Šen-čenu.

Skandál Volkswagenu v USA možná bude vyřešen

Představitelé amerického ministerstva spravedlnosti a automobilky Volkswagen zahájili rozhovory o tom, jak uzavřít trestní řízení proti koncernu kvůli emisnímu skandálu. Urovnání mezi koncernem a americkou vládou by mělo znamenat tečku za americkou částí aféry, která vypukla před rokem.

Google uvedl aplikaci Duo na videohovory

Nová aplikace, kterou včera představila společnost Google, je odpovědí na konkurenční FaceTime od amerického Applu. Google si od aplikace na videohovory slibuje získání ztraceného podílu na trhu aplikací pro mobilní komunikaci. /čtk/

Továrna Jaguaru se začne stavět v září

■ Až 1,4 miliardy eur by měla do výstavby závodu investovat automobilka Jaguar Land Rover.

Slovenská vláda v rámci investiční dohody slíbila automobilce Jaguar Land Rover (JLR) investiční pobídku ve výši 130 milionů eur. I to bylo nejspíše důvodem, proč si automobilka zvolila k výstavbě své továrny právě Slovensko, kde podle včerejšího vyjádření slovenského premiéra Roberta Fica by měla začít stavět už v září. „Je to událost, která potvrzuje, že ani politické změny v Británii neměly vliv na rozhodnutí tohoto

investora,“ uvedl Fico k chystanému začátku výstavby továrny JLR u Nitry. Práci ve slovenské továrně JLR by mělo najít 2800 lidí, spuštění výroby je naplánováno na rok 2018. Podle slovenského listu Denník N by celková státní podpora projektu automobilky na Slovensku mohla dosáhnout kvůli nákladům na výstavbu infrastruktury průmyslového parku v Nitře až kolem 600 milionů eur (16,2 miliardy korun). Automobilový průmysl je již v současnosti jedním z hlavních motorů slovenské ekonomiky. Své závody na Slovensku mají automobilky Volkswagen, Kia Motors a PSA. Na ně je navázána řada výrobců komponentů. /čtk/

Buffett skupuje Apple

O více než polovinu zvýšila svůj podíl investiční společnost Berkshire Hathaway amerického miliardáře Warrena Buffetta v americkém výrobci elektroniky Apple.

Snížila naopak svůj podíl v největším světovém maloobchodním řetězci Walmart Stores.

Společnost to uvedla ve sdělení americkým regulátorům zveřejněném v noci na dnešek.

Berkshire k poslednímu červnu držela 15,2 milionu akcií Applu v hodnotě 1,46 miliardy dolarů.

Na jaře, kdy oznámila svůj vůbec první nákup tohoto titulu, držela 9,8 milionu akcií Applu. Její podíl ve výrobci telefonů iPhone tak ve druhém čtvrtletí vzrostl o 55 procent.

Sázku na Apple skupina zvyšovala i přesto, že jiní prominentní investoři jako George Soros či Carl Icahn své podíly v Applu snižovali, napsala agentura Reuters.

Za nejnovějším zvýšením podílu by však mohl stát jeden ze dvou dalších investičních manažerů úspěšné Buffettovy skupiny. /čtk/

Z parketu

Marek Trúchly

DAX stále v kurzu

Ve svém minulém příspěvku jsem se věnoval perspektivě německého hlavního akciového barometru. Německý DAX mezitím přidal přibližně sedm procent a stále mi neříká úplně vyčerpaný.

Poprvé v tomto roce se dostává index do kladných hodnot a z technického pohledu prolomil důležitou hranici 10 450 bodů, která dosud vždy stála v cestě dalšímu růstu.

Z celkového počtu 30 firem už většina odkryla své výsledky hospodaření a pro další směřování DAX jako takového máme jasnou indikaci, jak si stojí největší konstituenti. Z top 10 nejvýznamějších firem, které dokážou ovlivnit pohyb trhu, se druhý kvartál nepodařil pouze chemičce BASF a pojišťovně Allianz. BASF si stěžoval hlavně na nízké ceny ropy (znovu v odrazu) a výsledky Allianz zatížil jednorázový odpis kvůli investičně nezvládnutému brexitu. Akcie obou firem se velice rychle zmátořily. Hlavní pozitivum je ale to, že top tři společnosti (Bayer, Siemens, SAP) byly, co se čísel týče, velmi pozitivní a k tomu přidaly ještě i solidní výhled pro další období. Z pohledu zmiňovaného indexu se jedná o velké plus hlavně z toho důvodu, že v něm má tato

trojice váhu bezmála 28 procent. Jestliže budou tyto tři akcie pokračovat v růstu, je skoro třetinová šance, že to posune celý DAX do vyšších pater.

Pro další posouzení potenciálu se budu dívat na úroveň úrokových sazeb, které jsou stále rekordně nízké, a jako investor se na výnos z dluhopisů rozhodně nemůžete spolehnout. Zde očekávám, že akcie a výplata dividend zafungují jako dostatečný substitut. Očekávaná valuace dle PE ratio je stále nízká na 13,8 a americké akcie každým dnem posouvají historická maxima. Dokážu si do konce roku představit pár korekcí, ale moc se líbí cíl Commerzbank, která odhaduje DAX se závěrem prosince 2016 na hodnotu 11 200 bodů.

Autor je analytikem v Patria finance

Deník E15 a jeho speciály

Každý týden jiný speciál

E15

Otočme solidární tok peněz, navrhuje německý ministr

■ Finanční transfery do východního Německa mohou skončit. Šéf SPD Sigmar Gabriel by chtěl peníze utratit v Porúří.

Igor Záruba

Trpělivost má své meze a blíží se volby do Spolkového sněmu na podzim 2017 hrají také svou roli. Německý ministr hospodářství a předseda spoluvládnoucí sociální demokracie SPD si proto dovolil říci v zásadě nemyslitelné: po čtvrtstoletí finančních transferů, které

tekly a potečou do roku 2019 ze západních spolkových zemí do někdejší NDR, by se tok prostředků měl obrátit. Konkrétně z východu směrem do Porúří ležícího v Severním Porýní-Vestfálsku. „Je naší morální povinností, aby Německo Porúří pomohlo,“ prohlásil Gabriel při návštěvě Oberhausenu. Průlomový návrh odůvodnil argumentem, že dotyčný region je pořád důležitou průmyslovou adre-

sou a že 18milionové Severní Porýní-Vestfálsko představuje sedmou největší entitu v EU.

Současně se Gabriel pustil na tenký led přistěhovalcké politiky, s níž má Německo kvůli počáteční vstřícnosti a následnému náporu imigrantů značný problém. „Ne všechny strachy, s nimiž máme co do činění, jsou nutné namířeny proti uprchlíkům. Lidé chtějí mít pocit, že jsou zabezpečeni,“ uvedl nutnost větší státní pomoci regionu, který prochází strukturálními změnami.

Jde zejména o oslabování báňského a hutního průmyslu související s přechodem na ekologičtější zdroje energie.

Nezaměstnanost činí téměř 11 procent a představuje nejvyšší kvótu na západě SRN. Navzdory tomuto faktu mají desítky z 500 největších německých podniků stále sídlo v Porúří. Jsou mezi nimi energetické firmy RWE, E.ON Ruhrgas, maloobchodník Aldi, parfumář Douglas Holding či podnikatel v turistickém ruchu Arcandor. Úprk z území hlásí naopak pivovarnictví.

Gabriel, jehož SPD zaostává v preferencích podle televize ZDF o 13 procent za vedoucím uskupením CDU/CSU (35 procent), si prohlédl práce na přestavbě kanálu řeky Emscher. Ta byla původně jedním z přítoků Rýna, postupem času se změnila na odpadní tok. Splašky mají nově téci pod zemí. Třicet let prací na návratu k původnímu řečišti skončí za čtyři roky a přijdou na pět miliard eur. Právě tento projekt, spolu s financováním průmyslového útluhu, je nejdůležitější státní podporou regionu, již by Gabriel rád ještě posílil.

1,5
bilionu eur dosahují náklady, které šly po sjednocení na obnovu někdejší NDR. Při započítání speciálních programů činí tato suma až dva biliony eur.

OTEVŘEME GUANTÁNAMO. Kandidát Donald Trump chce dále používat věznic s tím, že by obnovil kontroverzní výslechové metody.

USA propustily 15 zajatců z Guantánama

■ Ve věznici Guantánamo stále zůstává 61 zajatců. Prezident Obama však slibuje její zavření.

Největší skupina vězňů od roku 2009, kdy převzal prezidentský úřad Barack Obama, byla propuštěna z věznice Guantánamo.

Jednalo se o 15 zajatců z nichž bylo 12 Jemenců a tři Afghánci s tím, že byli přepraveni do Spojených arabských emirátů.

Úřady neupřesnily, jak dlouho byli na Guantánamu drženi, ani to, zda USA proti nim za dobu jejich věznění vznesly konkrétní obvinění. Na základě nyní zůstává 61 zajatců. Obama přitom chce věznici uzavřít ještě předtím,

než v lednu odejde z funkce. Zrušení zařízení na Guantánamu slíbil už po vstupu do Bílého domu, tehdy předpokládal, že se mu to podaří do roka. Prezidentský kandidát Donald Trump však chce věznici znovu otevřít s tím, že proti zadržovaným lidem by použil horší výslechové metody než waterboarding, který Obama zakázal. Věznice byla zřízena před 14 lety

pro osoby zajaté v zahraničí po teroristických útocích na USA z 11. září 2001. Podle amerických úřadů má být většina vězňů v příštích týdnech a měsících odvezena, necelé tři desítky z nich do jiných zemí. Zůstane pouze skupina mužů obviněných z válečných zločinů nebo považovaných za příliš nebezpečné na to, aby byli propuštěni. /čtk/

Krátce

Turecko požaduje 1900 let vězení pro Gülena

Ankara, která stále neúspěšně usiluje o vydání bývalého imáma Fethullaha Gülena, tvrdí, že se „snažil zničit ústavní pořádek naší zemi“ a že „zformoval a vedl ozbrojenou teroristickou skupinu“. Turecká prokuratura proto pro něj požaduje dva doživotní tresty vězení a 1900 let žaláře.

Rusko bombarduje Aleppo, desítky mrtvých

Rusko včera rozmístilo strategické bombardéry Tu-22M3 na iránské základně Hamadán, odkud útočí na pozice povstalců v Sýrii. Bombarduje především severosyrské Aleppo, které je částečně v držení povstalců, kde jsou evidovány skoro tři desítky obětí, z nichž více než polovinu tvoří civilisté.

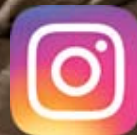
Chorý útočník zranil nožem dvě osoby

Brutální útok ve vlaku v Rakousku vážně zranil dvě osoby. Útočníkem byl duševně chorý šedesátiletý Němec, kterému vadil mobilní telefon cestujícího. /čtk/

MOJE PSYCHOLOGIE

TÉMA MĚSÍCE: SEX

PRÁVĚ
V PRODEJI!

Tvář dne

Foto Reuters

„Je naší morální povinností, aby Německo Porúří pomohlo,

řekl německý ministr průmyslu a šéf SPD Sigmar Gabriel

str. 10

Komentář

Lukáš Kovanda

Kampaň k nezaplacení. A zadarmo

Česká ekonomika si loni nevyčerpala všechna příjmená překvapení. Alespoň pár si jich schovala i pro letošek. Její výkon ve druhém čtvrtletí – podobně jako v prvním kvartále a po celý loňský rok – totiž překonává očekávání. Nyní konkrétně očekávání trhu, ale třeba i České národní banky.

Údaj o růstu tuzemské ekonomiky ve druhém čtvrtletí o 2,5 procenta ještě není definitivní. Může projít revizí oběma směry. Nemělo by však jít o víc než pár desetinek procentního bodu. Jinými slovy, česká ekonomika si zjevně udržuje solidní růstové tempo a její zpomalení po loňském zářném, avšak bezprostředně neopakovatelném výkonu je pozvolnější, než se čekalo.

Pokud bychom měli ukázat na jeden stěžejní důvod pozitivního překvapení, je jím vyšší než očekávaná spotřeba. Výdajový apetit se drží Čechů i zahraničních odběratelů tuzemského zbo-

ží, zejména pak automobilů. Silná zahraniční poptávka po českých vozech se promítá do čísel za zahraniční obchod, který má našlápnuto k dalšímu rekordnímu roku v řadě.

Domácí spotřebitelský sentiment sice od ledna setrvale klesá ze svých historicky rekordních výšin, avšak Češi své reálné výdaje neomezují. Zvýšenou nejistotu totiž cítí zatím spíše za hranicemi. Vnitřní situaci v ČR vnímají jako stabilní a příznivou, v čemž

Politici musejí vnímat varovné signály, které i šlapající ekonomika tu a tam vysílá.

je utvrzuje poměrně citelný růst mezd a vyhlídky na jeho pokračování. Spotřeba domácností tak podle všeho zůstane na solidní úrovni i ve zbytku letošního roku stejně jako výkon zahraničního obchodu.

Lepší předvolební tahák, než jsou aktuální makroekonomická čísla, zejména ta, která se týkají mezd, by Sobotkovi či Babišovi nevymyslela ani ta nejlepší PR agentura. Ještě hezčí je z jejich hlediska to, že za tuto PR kampaň nezaplatili ani halíř.

Na růstu mají minimální podíl, vlastně jim spadl do klína. Byť je pochopitelně pravda, že třeba růst platů v nepodnikatelské sféře nese z povahy věci jejich otisk.

Voleb však oba politiky čeká vícero, zejména ty parlamentní příští rok v říjnu. Babiš i Sobotka proto musejí vnímat i varovné signály, jež navzdory celkově výtečným číslům tuzemská ekonomika zvláště poslední dobou sem tam vysílá a které mohou brzy zesílit. V agonii se opět ocitlo stavebnictví, byť jeho vyhlídky nakonec nemusí být úplně chmurné. Hlavně však na dynamice ztrácí průmysl, pokud pomineme stále kvapně expandující automobilovou výrobu. Index nákupních manažerů v průmyslu se v červenci ocitl na nejnižší hodnotě od března 2013. Nastává rovněž zpomalení růstu zaměstnanosti v průmyslu, a to na nejnižší úrovni od září 2013, což byl ještě rok poznamenaný recesí.

I kdyby ale pozitivní vývoj ekonomiky vzal rychle za své, čemuž přes uvedené varovné znaky nasvědčuje máloco, do parlamentních voleb 2017 to takřka jistě nebude. Už dnes lze tedy říci, že ekonomika podstatně přispěje k volebnímu zisku vládních stran.

Autor je hlavním ekonomem společnosti Roklen

Glosa

Boj o vodu

Ani lokální, ani kmenová válka o vodu české kotlině nehroží. Zato to kvůli vodě pořádně jiskří ve vládě mezi ČSSD a ANO. Ministr životního prostředí Brabec si dovolil předložit návrh na zvýšení poplatku za čerpání podzemních vod a pěkně to schytl – od premiéra a ještě víc od odborářů. Ti se okamžitě postavili po bok ČSSD, která je proti návrhu. A to se novela, s jejíž pomocí chce rezort víc chránit podzemní zdroje vody, nedostala ještě ani na jednání vlády.

Odpor, který se zvedl, je tak vehementní, že ministr, který má v popisu práce ochranu životního prostředí, raději rychle zacouval. Nebude-li koaliční shoda, nebude prý ani zákon. Brabec pochopil, že před volbami se prostě nezdražuje. Docela jiná věc je, že voda bezesporu bude vzácná a jednou i tuze drahá komodita. Chránit zdroje by měla každá zodpovědná vláda. Ministerstvo životního prostředí ale nejspíš přece jenom začalo s ochranou od špatného konce.

Jana Havligerová

V poslední době jste pracovala opravdu tvrdě. Pokud byste potřebovala trochu čerstvého vzduchu a sluníčka, jděte na www.cerstvyvzduchaslunicko.cz!

Jak vypadá Honda Civic hatchback v sériové podobě

USA VERZE. Prozatím jde o americkou specifikaci, ale evropský model se prakticky lišit nebude. Civic je globální, takže v Anglii vyráběný hatchback zamíří na všechny trhy.

se posunout ve statistikách registrací o kousek výš.

V červenci 2016 si Honda Civic dle SDA připsala na našem trhu 73 registrací, což ji řadí na 14. místo v nižší střední třídě. Za celý rok 2016 má prozatím 506 registrací a celkově rovněž 14. místo. Dominantní je samozřejmě Škoda Octavia, následuje Škoda Rapid a s nevelkým odstupem Hyundai i30.

Pokud jde o motory, nová Honda Civic dostane na evropském trhu litrový tříválec s turbem a také přeplňovanou patnáctistovku. Přesná technická data jsou ještě tajná. Samozřejmě bude i diesel 1,6 l a mluví se o tom, že se někde bude nadále prodávat atmosférická osmnáctistovka.

Co se týče modelu Civic Type-R, na americkém trhu se představí v roce 2017. V Evropě mnohem později.

Více na **AUTOREVUE.cz**

■ Nový Civic desáté generace se světu již představil, ale prozatím jsme viděli jen americký sedan a koncept kupé. Nyní se konečně ukázala i sériová verze hatchbacku, který se bude jako globální model vyrábět ve Velké Británii. Má to ale háček, toto je ještě americká specifikace, na trh v USA a Kanadě tento model zamíří letos na podzim.

Dalibor Žák

Evropská specifikace se příliš lišit nebude, stačí si domyslet jen přední značku a odmyslet oranžová pozíční světla. Právě jako globální model bude nový Civic pro všechny trhy prakticky totožný. Evropskou verzi

zřejmě uvidíme až na jaře na autosalonu v Ženevě.

Pokud bude takhle vypadat i Honda Civic prodávaná u nás, mohla by s trhem v segmentu C trochu zahýbat. Sice přijde nová, respektive omlazená Octavia a také nová generace Hyundai i30, ale nový Civic má potenciál

Audi RS1 dorazí příští rok. Dostane pohon quattro

■ Hatchback Audi A1 nahradí v roce 2018 úplně nová generace. Než ale skončí ten současný, rozloučí se ještě limitovanou edicí ostrého modelu Audi RS1.

honem všech kol a klasickou manuální převodovkou.

Audi nyní pravděpodobně použije motor 2.0 TFSI z konstrukční řady EA888, jehož výkon by se mohl vyšplhat na 280 koní. Vedle klasické manuální převodovky pak má Audi RS1 dostat novou generaci sedmistupňové dvouspojkové převodovky, která

zvládne vyšší točivý moment, píše britský Autocar.

Díky pohonu všech kol se Audi RS1 rozjede z klidu na 100 km/h za méně než pět sekund a nejvyšší rychlost téměř určitě zůstane omezena na 250 km/h.

Pokud jde o příští generaci Audi A1, ta dostane novou modulární platformu, na které vyjede také několik kompaktních crossoverů celého koncernu.

Modernizovaná verze platformy MQB nabídne rovněž větší podíl hliníku kvůli dalšímu snížení hmotnosti.

STŘELA. Díky pohonu všech kol se Audi RS1 rozjede z klidu na 100 kilometrů v hodině za méně než pět sekund.

Dalibor Žák

Jedna limitovaná edice už vznikla. Bylo to v roce 2011 a model se jmenoval jednoduše Audi A1 quattro. Automobilka vyrobila pouze 333 vozů s motorem 2.0 TFSI o výkonu 256 koní, po-

Foto karma automotive

Karma Revero přichází

Automobilka Fisker s modelem Karma moc nezabodovala. Svěho času se tohle auto dokonce objevilo i na českém trhu, ale celý projekt nakonec skončil nezdarem. Společnost Fisker Automotive následně koupil čínský Wanxiang a ten se pustil do obnovy. Nový vůz nese jméno Karma Revero a světu se představí za necelý měsíc.

Znovuzrozená Karma se teď ukázala na prvním obrázku, na videu a také automobilka, která v současnosti nese jméno Karma Automotive, vyslala do světa

pár informací. Ty technické ale zatím zveřejněny nebyly.

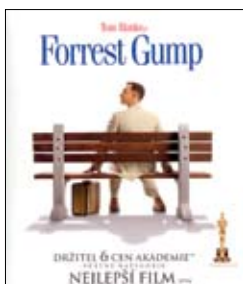
Základ vozu byl převzat z původního Fiskeru Karma a design tomu odpovídá. Automobilka upozorňuje na přítomnost solárního panelu ve střeše, který údajně opravdu „umí pohánět vůz“. Zájemci se mají těšit také na jednoduchý a přehledný multimediální systém a jako důkaz péče o každý výrobní exemplář má posloužit ručně malovaný znak.

Karma Automotive představí model Revero osmého září. Ve stejný den také bude možné vůz objednat. /lud/

Minirecenze

BLU-RAY
Forrest Gump

(Vydavatel: Magic Box)
V roce 1994 vznikly slavné snímky jako Pulp Fiction, Vykoupení z Věznice Shawshank, Leon nebo Lvi král. Bitvu o Oscary za tento ročník však suverénně ovládlo sympatické komediální drama Forrest Gump s Tomem Hanksem v titulní roli muže, který byl ve druhé polovině 20. století skoro u všeho významného. Ačkoli je snímek ve většině diváckých anket o nejlepší/nejoblíbenější film všech dob v první pětce, doposud u nás nebyl k dispozici ve vysokém rozlišení. Až nyní to změnil Magic Box, který Forresta Gumpa vydává na Blu-rayi. Škoda jen absence bonusů.

Stanislav Šulc

KNIHY
Naoki Higašida:
A proto skáču

(Nakladatelství: Paseka)
Naoki trpí tak silnou formou autismu, že nemůže mluvit. Avšak díky své vstřícné učitelce, která mu sestavila abecední tabulku znaků, dostal šanci napsat o svých pocitech. Odpovídá tak na mnoho dotazů, aby přiblížil vnitřní svět autistů a jejich způsob myšlení. V předmluvách Josefa Schovance (autor knihy O kolečko mň – Můj život s autismem) a britského spisovatele Davida Mitchella, jenž je otcem autistického syna, se čtenáři mohou dozvědět mnoho o problematice autismu. Zajímavé jsou pasáže o odbornících, kteří považují děti postižené Aspergerovým syndromem za děti retardované a často i ve snaze jim pomoci způsobí, že se jedinci uzavrou ještě více do světa nepochopení a osamění. Výpověď třináctiletého chlapce s těžkou formou autismu by mohla patřit spíše mezi odbornou literaturu pro rodiče s podobně postiženými dětmi. Způsob, jakým se dokázal vyjádřit dnes dospělý muž, básník, spisovatel a blogger z Japonska, však přitáhne svou ojedinělou formou i širší okruh čtenářů.

Zuzana Dorogiová

Bolestivá exkurze do lágru s deníky Ondřeje Sekory

■ Slavný tvůrce Ferdy Mravence zachytil slovem i obrazem pekla nacistické nelidskosti.

Stanislav Šulc

Do klání o titul Ediční počín roku 2016 by se mohla probjovat letní novinka nakladatelství Plus Deníky Ondřeje Sekory 1944–1945. Fascinující publikace nabízí tak nepřeberné množství zajímavostí a kouzla, že by to vydalo na několik svazků.

Ondřej Sekora se do dějin zapsal mnohokrát. Naneštěstí se dnes jeho odkaz redukuje na dvě roviny – na autorství Ferdy Mravence (a dalších postav z tohoto fikčního mikrosvěta) a na jeho zapojení do komunistické propagandy v padesátých letech. Sekorův vliv na rodící se komiksové umění v Československu se často marginalizuje. Totéž platí

pro jeho pobyt v koncentračních táborech. Právě těm se pak věnují aktuálně vydané deníky.

Sekora se do lágru dostal kvůli manželství s Lídou, které bylo podle norimberských zákonů označeno za smíšené. Sekora si během tohoto času vedl deník, v němž zachycoval především obyčejné dění v táboře. Zachycuje příchod stále dalších „obyvatel“ tábora, zmatení nováčků i rutinu těch, kdo tu již tráví dlouhé měsíce.

Ačkoli ilustrace deníků nepostrádají veselost Sekorových nejznámějších děl, vždy jsou vlastně tragické.

V jednom okamžiku Sekora přiznává, že z deníku již bude týdeník, protože únava je nesnesitelná a musí šetřit energii. Podivným prostorem se vedle Sekory míhají i další známé osobnosti první republiky (spisovatel a novinář Karel Nový, postimpresionista Jaromír Víšo).

Deníkový zápis doplňují mimořádně působivé Sekorovy kresby. Ačkoli nepostrádají veselost až rozvernost jeho nejznámějších děl, vždy jsou

vlastně tragické. Dokumentují šílenství a strach, které v lágru panovaly, stejně jako všudypřítomný nedostatek a snahu urvat si alespoň něco pro sebe. Z celku vyvstává řada důvodů, které Sekoru vedly k sympatiím ke komunistům a jeho pozdějšímu ideologickému selhání.

Sekorův životní osud je navíc předmětem obsáhlého doslovu a uveřejněné korespondence, kterým je věnována mimořádná péče. Totéž platí i pro množství vysvětlujících poznámek, jež přibližují postavy a události méně známým čtenářům.

Nakladatel se snaží čtenáře do atmosféry vtáhnout i netradiční hrou. V nové knize jsou obrázky schované, protože řezačka tiskových arch nerozdělila celý. Stejně jako v dobách trvajících až do první republiky se tak čtenář musí ke krásným ilustracím prořezat vlastními silami.

Deníky Ondřeje Sekory 1944–1945

Nakladatelství: Plus, 2016

Hodnocení: 100 %

Repro E15

Tipy

E15

HBO • 20.00

STAR WARS:
SÍLA SE PROBOUZÍ
Loňský návrat vesmírné sagy se stal třetím nejúspěšnějším filmem všech dob.

Když placebo zafunguje

■ Vertebroplastika byla v polovině minulé dekády oblíbenou metodou. Pacientům pomáhala, přestože nikdo nevěděl proč.

Bonnie Andersonová zjistila, že má v kuchyni na podlaze rozlitou vodu, až když bylo pozdě. Když se už za tmy probudila, šla se bosa do kuchyně napít, ale nerozsvítila si. Jenže v kuchyni tekl vodní filtr a na podlaze byla voda. Uklouzla na mokřích dlaždicích a spadla na záda. Bonnie nebyla schopná pohybu, zato pocítila ukrutnou bolest v páteři. Říká: „Bylo to strašné. Napadlo mě, že jsem si zlomila páteř.“ Její partner Don ji odtáhl do pokoje a přikryl dekou. Po několika hodinách byla schopná vyškřábat se na gauč. Naštěstí nebyla ochrnutá, ale měla zlomeninu obratle, což je častý úraz starších lidí, kteří mají kosti oslabené osteoporózou.

Bonnie se po nehodě celý život zhroutil. Měla ustavičné bolesti a nedokázala ani umýt nádobí. Popisuje: „Nemohla jsem spát. Nemohla jsem hrát golf, který jsem hrát chtěla. Musela jsem si zalézt do kamrlíku a sedět tam se zahřívací lahví.“ Po několika měsících se Bonnie zúčastnila studie slibné metody zvané vertebroplastika, při níž se vpraví do zhroutčeného obratle speciální zpevňující kostní cement. Don přivezl Bonnie do nemocnice – na kliniku Mayo v Rochesteru v Minnesotě – za úsvitu jednoho chladného říjnového rána. Po operaci vycházela z nemocnice v mnohem lepším stavu. Říká: „Bylo to báječné. Vážně mě to zbavilo bolesti. Mohla jsem se vrátit ke golfu a ke všem ostatním činnostem.“

Je to už bezmála deset let, ale Bonnie je s výsledkem stále spokojená. Pochvaluje si: „Je hotový zázrak, jak výborně to dopadlo.“

Vertebroplastika u Bonnie očividně odstranila všechny následky kompresivní zlomeniny páteře. Je nomže v době studie Bonnie netušila, že je zařazená do skupiny, u které se neplánuje skutečně provést vertebroplastiku. Zákrok, který podstoupila, byl předstíraný.

V roce 2005, kdy Bonnie uklouzla na mokré podlaze, získávala technika vertebroplastiky rychle na popularitě. Jerry Jarvik, radiolog z University of Washington v Seattlu, o tom vykládá: „Prováděli ji ortopedi. Prováděli ji anesteziologové. Existuje nepřehledné množství neoficiálních zpráv o tom, jak je tato metoda účinná.

Foto: profimedia.cz

Co číst?

Vážení čtenáři, v průběhu **prázdninových měsíců** vám nabízíme úryvky z několika knih. Každý týden se jeden letošní titul představuje **pěti ukázkami**.

Tento týden představujeme knihu Jo Marchantové **Uzdřav sám sebe**, která vědeckým přístupem nahlíží na alternativní léčebné metody.

Knihu v tradiční či elektronické podobě můžete objednat na **bux.cz**.

ná. Pacient se položí na stůl, doktor mu píchne cement a pacient vyskočí jako rybička.“

Lékař David Kallmes z kliniky Mayo, jenž Bonnie ošetřoval, říká, že i on viděl „pozitivní“ výsledky metody, která pomohla přibližně 80 % pacientů. Přesto začal mít pochybnosti. Množství cementu, které lékaři do obratlů vstříkávali, bylo patrně bezvýznamné. A Kallmes věděl o několika případech, kdy byl cement omylem vpraven do jiné části páteře, a přesto se pacientům ulevilo. Vysvětluje: „Existovaly jisté náznaky, že cement není to jediné, co pomáhá.“

S cílem přijít tomu na kloub se Kallmes spojil s Jarvikem, aby provedli něco průlomového – alespoň v chirurgii. Rozhodli se, že otestují účinnost vertebroplastiky porovnáním se skupinou nemocných, jimž bez jejich vědomí provedou předstíraný zákrok. I když se placebem ověřované studie běžně provádějí při testování nových léčiv, jako je například sekretin, u chirurgických postupů se obvykle nepoužívají, protože se většinou považuje za neetické provádět pacientům předstíranou operaci. Kallmes však upozorňuje, že nevyzkoušená léčba ohrožuje v chirurgii miliony pacientů stejně

jako ve farmakoterapii. Říká: „Na studii s předstíranou či placebovou léčbou není nic neetického. Neetické je nedělat žádnou studii.“

Z 11 lékařských pracovišť z celého světa zařadili Kallmes a Jarvik do studie 131 pacientů se zlomeninami páteře, včetně Bonnie. Polovinu z nich byla provedena vertebroplastika a druhé polovině předstíraný zákrok. Pacienti věděli, že budou cementem léčeni jen s padesátiprocentní pravděpodobností, ale Kallmes udělal maximum, aby předstíraný zákrok proběhl co nejrealističtěji a účastníci studie nemohli poznat, do které skupiny patří. Každého pacienta přivezli na operační sál, kde mu aplikovali do páteřního kanálu krátce působící lokální anestetikum. Teprve poté chirurg otevřel obálku, aby zjistil, zda příslušnému pacientovi provede skutečnou, nebo předstíranou vertebroplastiku. V obou případech operační tým postupoval přesně podle předem daného scénáře. Volil stejná slova, otevřel nádobku s cementem, takže se místností linul charakteristický pach odlakovače na nehty, a tlakem na pacientova záda simuloval vpíchnutí jehly používané při vertebroplastice. Jediný rozdíl spočíval v tom, zda chirurg cement skutečně zavedl.

Foto dne

Foto: reuters

DALŠÍ KOV.
Pro stříbrnou medaili si včera na kilometrové trati dopádloval třiatdvacetiletý kajakář Josef Dostál a postaral se tak o sedmou českou medaili v Riu. Porazil jej jen Španěl Marcus Walz.

Vědci zjistili, že...

...lidé, kteří často čtou, se dožívají vyššího věku

■ Knihomolové čistě ze statistického pohledu žijí až o 23 měsíců déle než ti, kteří knihu používají jen jako zarážku do dveří.

Vědci z Yaleovy univerzity sledovali 3635 lidí starších 50 let a zjišťovali, jak moc času průměrně tráví čtením knih či novin. Ti, kdo četli alespoň 30 minut denně, měli až 23měsíční „výhodu delšího dožití“. Poznatky z této studie z čistě statistické roviny ukazují na prostou asociaci mezi

zmíněnými fenomény, ne na jakoukoliv kauzalitu, doplňují ale komplexnější

obraz toho, jaký vliv může mít mentální aktivita na lidské zdraví.

Foto: profimedia

ZDRAVÉ ČTENÍ. Z dřívějšíka víme, že čtením se lze bránit nástupu demence a také snižuje stres. Díky tomu všemu zároveň žijeme déle.

Například předchozí studie psychologů z Harvardovy univerzity popsala „pomalý a pohlcující proces kognitivního zapojení“, který se v mozku spouští při čtení delšího literárního díla. Toto zapojení vzniká díky dlouhodobé stimulaci a „posílení“ regionů v mozku, které mají za úkol zpracování řeči a komunikace.

Slovy vědců: Mozek tedy lze trénovat a na biologické i psychologické úrovni prokazatelně zlepšovat jeho výkonnost, zároveň tento trénink podle všeho vede i k pozitivním sekundárním

efektům – jmenovitě k delší době dožití.

Výzkumníci z Yale rovněž odhalili, že na zmíněný efekt „prodloužení života“ má dopad i to, co lidé čtou. Například čtenáři novin nikdy nevykázali tak výrazné prodloužení doby dožití jako čtenáři knih. Studie probíhala v posledních dvaceti letech a její statistické výstupy nyní vědce nasměrovaly k dalšímu bádání, tentokrát toho, jaký vliv má čtení fikce nebo literatury faktu a zda tyto efekty v mozku vyvolává ve stejné míře například čtení e-knih či poslech audioknih. /msc/